

• DOMOLJUB •

Izhaja zvečer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide dan poprej. Cena mu je 80 kr. na leto. Inserati se sprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Slovenskemu ljudstvu
v poduk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2. Naročnina in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Št. 12

V Ljubljani, dné 20. junija 1901.

Leto XIV.

Lep par.

Hinavščina naših liberalcev presega res vse meje. Že dvakrat smo jih našli v zvezi z našimi najhujšimi verskimi, narodnimi in državnimi sovražniki, z Wolfovo četo: prvič ko so se spravili nad dr. Šusteršiča in drugič, ko so nemški radikalci v državnem zboru zahtevali, naj vlada ne proda Bohinjecem po pravici jim pripadajočih, za življenje nujno potrebnih planin.

To zvezo pa liberalci vendar taje in se pridušajo, da so nedolžni, da smo mi vsega krivi in da sploh ni poštenjših ljudi, kakor so oni. O tem smo tudi mi prepričani, da niso liberalci tako neumni, da bi očitno in moško kazali svojo zvezo z nemškimi veleizdajniki. Njihova edina moč je skrivnorovanje, zakotno napadanje, zvijačnost in tajno sleparstvo, zaupanje v neumnost in brezznačajnost. Taki so povsod; take jih vidimo tudi v tem slučaju. Raztrgajmo nekoliko tisto plahto, pod katero se skrivajo.

1. V kranjskem deželnem zboru so slovenski liberalci združeni z nemškimi. S Švegljem hodijo in z Barbotom na očitno škodo slovenskemu ljudstvu. In koliko časa so tajili to zvezo! Danes je razkrita in sami je ne zanikajo več. Zvezo z liberalnimi Nemci torej imajo in sicer zato, ker sovražijo naša načela. Ti Nemci so nam v narodnem oziru prav tako naklonjeni kot Wolf. Če jih torej ni bilo sram sklepati zveze z njimi, pa tudi ne more nič zadrževati, da ne bi šli k Wolfu.

Boj proti klerikalcem je njihov edini namen. In v tem boju jim Wolf lahko več pomaga, nego Šveglj. Nemški liberalci nimajo toliko poguma kot Wolfovci; zato je popolnoma umljivo, da se naslanjajo nanje.

Kdor hodi rajše z Švegljem nego z Mahničem, se druži tudi rajše z Wolfom, nego z nami.

2. Wolfova stranka je poleg socijalno-demokratiške edina, ki je v svojih vodivnih načelih podobna našim liberalcem. Socijalni demokratje pa naši liberalci, ki so vsi vprek gospodstva in denarja lačni kapitalisti, ne bodo postali. Zato se drže Wolfovcev. Ti namreč edini ravno tako surovo napadajo katoliško cerkev kakor naši. Že večkrat se je izkazalo, da zajemlje „Narod“ iz Wolfovskih časopisov vse grde napade na katolištvo in na duhovnike. Duševno so bili že dalje časa združeni. Wolfovci kriče naravnost: Proč od Rima; ravno to pa hočejo tudi naši liberalci. V tem so si podobni kot krajcar krajcarju. Zato naj pa gredo pravit norcem, ne pa pametnemu človeku, da nimajo nič skupnega.

3. Dr. Tavčar je rekel v državnem zboru: Avstrija se ne sme vladati nemško, ne slovensko, marveč liberalno. Komu naj veljajo te besede, ki pač v Avstriji nimajo drugega pomena, nego željo po židovski nadvladi? Liberalna vlada pomeni pri nas židovsko. Popolnoma dokazano je pa, da so Wolfovci z židi že združeni. Dr. Tavčarjeve besede so popolnoma tuje slovenskemu narodu; bijejo mu v lice. Sorodne so pa mišljenju Wolfove garde,

4. Wolfovci se za Slovence in za naše razmere sploh niti brigali niso. Kaj jim je mar „Gospodarska zveza“, dr. Šusteršič ali Bohinj in Srednja vas? Gotovo še vedeli niso, da je vse to na svetu, predno jih ni nekdo opozoril. In kdo je bil ta? — Drug ni mogel biti nego slovenski liberalci. Govori proti dr. Šusteršiču in interpelacija proti bohinjskim planinam se berejo prav tako, kakor „Narodovi“ članki. V tem duhu, da marsikje tudi s temi besedami piše „Narod“ in njegov „Rodoljub“. „Narodove“ članke proti nam imajo ti rovarji prevedene. Ali so se morda nalašč zato slovenski učili, da bi se spravili nad dr. Šusteršiča in nad srednjski „konsum“? Kdor to verjame, naj vzame patent na svoje možgane. Kdor misli, da so sami po sebi Wolfovci začeli boj proti nam, mora biti bedak, da sliši travo rasti. Drug nihče nima zanimanja za ta boj, nego edino le naši liberalci.

Zato pa ne vprašujemo: Ali so res zvezani slovenski liberalci z nemškimi verskimi in domovinskimi izdajicami, marveč vprašujemo le: Kaj so obljubili naši liberalci na škodo našega ljudstva tem kričačem, da ho-dijo zanje v vojsko? — Na to vprašanje, ki je neizrekljive važnosti, bomo seveda zastonj iskali odgovora. Malo svetli se nam, ko beremo v „Novicah“, katere urejuje tisti Malovrh, ki piše najostudnejše stvari v „Narodu“, da gorenjski kmetje s svojo pobožnostjo ne bodo mogli tujcev posloveniti. Grozna misel! Ali nitu namignjeno, da je glavna stvar streti pobožnost, to se pravi, vero naših kmetov in da je postranska stvar, kaj bo potem? Ali se ne bere med vrstami nekakšna prodaja naših kmetov tujcu?

Odprimo oči! Brezдно lopovstva in hudobije nam zija nasproti. Branimo, delajmo! Pred vsem pa skrbimo pri vsakih volitvah, bodisi občinskih ali kakršnih koli, zlasti pri prihodnjih deželnozborskih, da naši liberalci ne bodo mogli izpolniti obljub, ki so jih dali nemškim Wolfovcem. Razbijmo njihovo napihnjeno moč, potem naj se vežejo magari s cigani!

Našim somišljenikom!

Ako se ozremo v duhu za nekaj let nazaj, moramo pripoznati, da so se gospodarske razmere v naši deželi jako izpremenile in na boljše obrnile. Poprej je vzdihovalo premnogo naših posestnikov v trdih krempljih neusmiljenih oderuhov, ki so jim

kakor pijavke pili polagoma srčno kri. Sedaj pa so naše hranilnice in posojilnice pregnale to golazen iz naših krajev, združile so naše kmete v mogočno vrsto, ki more ob času potrebe pomagati svojemu tovarišu za majhne obresti. Poprej so bili naši kmetje navezani na prekupce, ki so jim vsako reč dražje prodajali, kakor se spodobi. Toda zadnji čas so se kmetje jeli družiti v gospodarske zadruge in kar se skupno pridela, se bode skupno in tem bolje prodajalo, kar pa je treba naročiti, se bode skupno naročevalo in ceneje in bolje kupovalo, nego doslej od prekupcev. V mnogih krajih že gospodarske zadruge jako plodonosno delujejo in kmetje si jih več ne dajo vzeti za nobene denarje. Toda naši domoljubi so šli za korak dalje. Videli so, koliko denarja izgine vsako leto v žepu naših nasprotnikov, pri katerih smo bili doslej primorani zavarovati svoja posestva. Spoznali so, da tuje zavarovalnice poprečno spravijo vsako leto čistega dobička s Kranjskega do 200 000 kron. Koliko ga pa dobivajo s Spodnjega Štajerja, Primorskega in Dalmacije! Rekli so zato takole: Ako si ustanovimo lastno zavarovalnico v deželi, bo tisti denar, ki sedaj vsako leto zleze v žep naših nasprotnikov in tujcev, ostal doma in bo množil naše dežele blagostanje. In kadar pride čas, da se utrdi domača zavarovalnica, bode na podlagi vzajemnosti vsako leto svojim zavarovancem lahko olajšala zavarovalni davek.

Tako so govorili naši domoljubi, tako tudi storili. Ustanovili so v Ljubljani »Vzajemno zavarovalnico«, ki že deluje malone celo leto. Na Dunajski cesti v Medijatovi hiši št. 15 ima svojo pisarno.

Ali česar bi bili najmanj pričakovali, to se je tudi pri »Vzajemni zavarovalnici« zgodilo. Spominjate se še dobro, kako so se pred nekaj leti zagagnjali liberalci v naše posojilnice, kako so zabavljali našim kmetijskim zadrugam. Vse jim je bilo za nič in našemu kmetu pogubno. Prav tako ali še hujše se zadirajo sedaj v našo zavarovalnico. Seveda ji ne morejo nič posebnega očitati, samo ljudi bi radi od nje odvrnili. Zato »Narod« in »Rodoljub« v dolgih člankih zabavljata na našo zavarovalnico, dasi, kakor rečeno, ji ne morejo drugega očitati, nego da je škofova zavarovalnica.

Ti moj Bog! Ali niso res neumni ti ljudje? Kakor da bi bilo to sramotno za našo zavarovalnico, ako si je po svojih pravilih zbrala za svojega pokrovitelja vsakokratnega ljubljanskega škofa! Kaj ne, dragi somišljeniki! en sam ljubljanski škof vživa med nami več zaupanja in spoštovanja, kakor deset tisoč liberalcev. Mi se torej ne bomo temu nič protivili, ako liberalci našo zavarovalnico imenujejo: »škofovo zavarovalnico«, ker vemo, da bode s tem naš zavod le ugled in zaupanje pridobival.

Potem so si izmislili, da ne bomo mogli o priliki kakega požara svojim zavarovancem škode popraviti. Kdo ne spozna na prvi pogled, da je liberalcem samo do tega, da odvrnejo naše ljudi od domačega zavoda? No, če je banka Slavija, ki se je začela svoj čas s 30.000 gld. ustanovnega zaklada, mogla škode povračevati, bo tudi »Vzajemna zavarovalnica«, ki ima 100.000 kron ustanovnega zaklada, mogla o priliki škode po požaru svojim strankam pošteno izplačati zavarovalni znesek.

Iz teh malih besedi pa že spoznate, kam liberalci merijo. Poznamo jih že dolgo, da če denar ne gre v njih žepe, raje hočejo, da se med nami debelje tuji. In ker vedó, da so »Vzajemno zavarovalnico« osnovali in ustanovili krščanski domoljubi in zato v odboru te zavarovalnice nobenega prostora za liberalno gonjo ne bo, zato tako sikajo, zabavljajo in se repenčijo. Da, že to so v svojih umazanih listih trdili, da bode »Vzajemna zavarovalnica« kmalu poginila. Ali ni to skrajno neumno? Saj smo vendar še-le začeli delati, pa naj nas bi bilo že konec! Mimogrede omenjamo, da se naša zavarovalnica prav čvrsto razvija, da ji od vseh strani, zlasti pa naša častita duhovščina izkazuje svoje zaupanje. No, in kjer ljudstvo vidi, da stojijo duhovniki, ondi vé, da bode tudi za naše posestnike prostora. Zato nam zavarovanci od dne do dne veselo rastejo.

Nam gotovo ni do tega, da bi si iskali zaupanja pri svojih somišljenikih, ker smo si v svesti, da nas ljudstvo pozna in nam navzlic vsem liberalnim spletkam še vedno najbolj zaupa. A zapisali smo te besede zato, da ne omajejo kakega omahljivca, ki se še preveč straši pred liberalnimi lažmi. Peleg tega pa pozivljemo svoje prijatelje — in teh hvala Bogu! ni malo — naj delujejo tudi za ta del narodne organizacije tako spretno kakor prejšnja leta in vrli uspehi so nam zagotovljeni.

Trdno dajmo se skleniti,
Sloga pravo moč rodi.
Vse nam bo lahko storiti,
Ako združimo moči.

Nenavaden dogodek.

Znamenitno dogodbo iz lastne skušnje pripoveduje neki duhoven nemškega viteškega reda v dunajskem »Vaterlandu« št. 118. t. 1.

Dne 20. decembra 1879, tako piše, ko sem bil duhovni pomočnik v Dolenjem Langendorfu na Moravskem, je bilo prav neprijazno vreme, dež in sneg od zgodnjega jutra. Popoldne po tretji uri, ko opraviš brevir, stopim iz sobe v prvem nadstropju, pogledam na vreme k oknu na dvorišče, ob katerem je visel toplomer. Ko tu stojim, čutim kako nekdo po stopnjicah stopa kviško. Hropel je in trdo stopal;

po težki sapi in hoji spoznam siromaka in ga milujem, da mora ob tako grdem vremenu okoli prositi. Hodil je namreč berač vsak teden v župnišče iskat miloščine in se je tudi pri meni oglašal, ker je bil iz drugega kraja. Pri križu, ki še zdaj visi ob stopnjicah na steni, ki je bila med nama, da se nisva mogla videti, ga slišim glasno izpregovoriti: »Hvaljen bodi Jezus Kristus!« Ravno tako glasno odgovorim: »Na vekomaj. Amen«, sežem v žep po mošnjček, da bi mu podelil kaj za bližnje praznike, in mu grem naproti na stopnjice. A začudim se, ko nikogar ne vidim. Kje je mož? Ne duha ne sluha o njem. Grem spodaj v kuhinjo in prašam, ali je bil znani navadni berač doli? Pove se mi, da tu ni bilo nikogar, tudi pri župniku ne. Čakamo potem od tedna do tedna, da bi spet prišel, toda ni ga bilo. Poslednjič izvemo, da je umrl tisti dan, ravno v istem času, ko sem ga slišal na stopnjicah.

Ta dogodba je bila popolnoma resnična, niso bile le kake sanje, godilo se je pri belem dnevu. Kaj porekó o tem tisti, ki ne verujejo v življenje po smrti? kaj o lepem katoliškem pozdravljenju, katero je izpregovorila duša, ki je bila ravno na poti v večnost?

Angel varih drvarja.

Blizo Vajereka ob Aterškem jezeru na Gorenjem Avstrijskem sta imela preteklo zimo dva drvarja s sanmi navoziti polenov z gore doli do komaj štiri štirjaških metrov obsežne ledine ter je potem doli zmetati v več metrov globoko drago. Ročaja močnega, železnega mačka v žilavih rokah pravočasno krepko pritegnivši ustavi prvi svoje sani nad steno. Ravnokar je bil prevrnil drva s svojih sani preko stene ter je potegnil v stran, tu pa začuje od zgoraj hrumenje in krehanje drugih sani in krik pretresujoč kost in mozeg, kakor ga zamore izsiliti le smrtni strah in groza; tovarišu se je namreč odtrgal maček in drvil je naravnost v zevajoči prepad. To vidi, sliši, poklekne prvi drvar, povzdigne k nebu roke in zakliče: »Angel varih, ustavi! Angel varih, ustavi!« — In glej! Sani prihrume na ledino nad prepadom in — se ustavi! Nobena človeška moč, edino le višja moč je to storiti mogla. »Resnično, on jih je ustavil!« raduje se osupnjeni drvar ter vošči srečo tovarišu.

Vse žive dni ni pozabil tega trenutka, ter se priporočal svojemu angelu varihu vsaki dan goreče in z vsem zaupanjem, saj je pa tudi sam izkusil kako močno je njegovo varstvo.

• Listek. •

Dajte pravico Modrinovemu Nandetu!

(Lovro.)

Hodil sem po hiši gorindol; imel sem še velikonočne počitnice. Od časa do časa sem postal za hip pri oknu in pogledal vun, kjer se je napravljal krasen dan. Pri tem pogledu se mi je širilo srce; saj na človeka tako močno vpliva vreme in kakovost prirode. Strašno obteženo vest bi moral imeti, kogar bi pomladanski dan, topel in jasen, v novo vzbujeni prirodi ne ogrel in omajal. Kar vlekle me je vun pod milo nebo. Toda imel sem gosta, pa še jako zanimivega.

Za mizo je sedel Modrinov Nande

Moj brat ga je bil naprosil, da je prišel pilit žage, na kar se prav dobro razume. Gospodinja je postavila preden kos potice, na krožniku narezanega svinjskega mesa, ki je še ostalo od velikonočnega „žegna“; pa še pol litra mošta mu je prinesla, da se nekoliko pokrepča, preden se loti svojega dela. Bil je dober zajtrk za takega moža.

Ostaneva sama v hiši. Molčala sva precej trdovratno. Nihče ni hotel začeti. Skrivaj sva hodila gledat eden drugega; vsak je čakal, da drugi izproži pogovor.

Medtem Nande prime za kruh, odreže spodnjo skorjo in začne nekaj z nožem črtati nanjo. Kakor sem zvedel pozneje, ima navado, da velikokrat zjutraj preden je kaj drugega, napiše na kosce kruha, najrajši na trdo skorjo, kamor se da lepo pisati, neke besede, naredi pred se tri križe ter sne tisto na tešče, šepetajoč skrivnostne besede. Na ta način je potem za štiriindvajset ur varen pred svojimi sovražniki. Če hočejo kaj zoper njega, jim je jezik zavezan, srce zabito, puška in sploh nobeno strelna orodje, ki bi mu hoteli škodovati z njim, bi se ne hotelo izprožiti.

Jaz sem opazil, kaj počne, pa sem se delal, kakor bi ne bil videl ničesar.

Ko zavžije tisto čudodelno skorjo, potem šele seže po mesu; pil pa še ni nič.

To priliko jaz porabim. Zabrnem se k njemu in mu prijazno velim, naj si nalije kozarec in pije. Kaj bi se obotavljal, kadar ima; saj se mu ne god zmeraj tako nobro.

Govorica je bila s tem začeta.

„Moram zahvaliti Boga — odvrne vesel Nande — da se mi godi še dosti dobro. Bi že bilo drugače če bi le toliko nasprotnikov ne imel; teh imam preveč in sicer takih, ki mi hudo strežejo po življenju. Kar v žlici vode bi me radi vtopili. No pa se jim znam ubraniti. Tudi jaz vem nekaj in dolgo roko imam, kadar je le komu treba zagosti katero; dvesto milj daleč ga še udarim. Toliko je pa le, da pravice ne morem dobiti!“

„Kako?“ se začudim jaz. „Kakšne pravice ne moreš dobiti? In pa nasprotnike? Kakšne nasprotnike pa imaš? Saj ti vendar pravice nihče ne more in ne sme kratiti.“

„To tudi jaz pravim. Pravica mora biti! Pa je le ne dobim. Vsi bogataši tule okrog imajo moj denar; okradli, oropali so me, pa mi ne dajo nazaj.“

„Ti imaš pa nekaj posebnega, gotovo je hudo zanimivo. Moraš mi povedati vso stvar.“

Kako je to, da imajo bogataši tvoj denar? Kdaj so te oropali? Saj imamo vlado in žandarje, da se kaj takega ne sme goditi.

Tamle še malo zatakni in pij, potem bova pa nekoliko posedela, da mi natanko razliš svoje težave. Morebiti ti jaz morem pomagati. Pa če tudi ne, saj človeku dobro dé, če more bližnjemu razkriti svoje srce in potožiti svoje nadloge. Nekoliko se lahko pomeniva, žage boš že še izpilil; saj je dan še dolg.“

Nande izpije kozarec mošta, zatakne kosce potice, nekoliko pomisli, potem pa prične blizu tako-le:

„Mene poznajo ljudje, da znam zaklade kopati. Zvedeli so, da imam take šibice, ki pokažejo, kje leži kak denar zakopan. No pa jih imam res, in tudi druge si znam narediti, če eno izgubim. Naredim lahko dobre, a toliko se mi ne posreči, da bi mi kazale čisto natanko. Kaj mi pomaga, če mi pokažejo, da grem na kakšnem kraju mimo, da je ondi v bližini zaklad? Ali naj izkopljem ves prostor tam okoli? Kdo mi bo to pustil? Sam pa tudi ne morem toliko trpeti. To bi stalo preveč truda.“

Razen šibic imam še take bukve, ki so nalašč za kopanje zakladov. Notri stoji vse pisano, kdaj zakladi goré, kakšnega letnega časa je treba za kopanje, kako se zaroti duh in druge take reči. Prej sem imel tudi prstan, na katerem je bila božja podoba. Kupil sem ga od nekega gostača, ki je pravil, da je posebej „žegnan“, da bi jaz lahko z njim kopal zaklade. In res sem ga kupil od njega, zlasti še zato, ker je bila na njem božja podoba. Kaj božjega je pa zmeraj dobro nositi s seboj: najprej zato, da si varen različnih nezgod, potem pa zato, da te spoznajo za kristjana in pokopljejo na sveti zemlji, če kje hitro umrješ. To se takemu, kakor sem jaz, ki potujem veliko po svetu, kaj lahko zgodi.“

„Pa zakaj praviš, da si imel tak prstan, ali ga sedaj nimaš več? Pokaži ga no, če ga še imaš.“

„Ga nimam več. Hudobni ljudje so prišli nad me, ko sem spal, me vzbudili ter mi ga vzeli s silo. Mislijo, da bodo brz dobili zaklad.“

Torej ker ljudje vedo, da se razumem na zaklade, mi pridejo praviti, da nad Leševjem v gozdičku pod hribom gori zaklad. Črnivec, star mož iz Leševja, je že večkrat videl svetlobo. Šel je bliže in si kraj dobro zapomnil, ravno neka kriva jelša raste nad njim.

Pa sem dejal ljudem: ne bo nič; ni pravi čas. Vsak čas ne smeš duha zarotiti. Biti mora mlad četrtek. Zato smo nekoliko počakali.

Pred petimi leti po Božiču — bil je mlad četrtek — gremo proti enajsti uri ponoči na označeni kraj. Vzel sem seboj pet mladeničev, pa oni mož, ki je prvi videl goreti zaklad, je bil z nami. Povedal bi vam lahko vse po imenu, kdo je bli zraven, pa to vas tako ne zanima toliko.

Preden smo šli tje, sem jih dobro poučil, kako naj se vedejo, kako je treba ravnati, da nas duh ne premoti in nam ne zakrije denarja. Rekel sem jim: če pride divja zver, lev, medved, volk, se ni treba bati; če pridejo žandarji, bodo vprašali, kaj delamo, če bodo pa tiho, bode duh v njih podobi, in tedaj se ni treba bati. Saj tako samo straši, narediti pa ničesar ne more; kdor zna ravnati z njim, ga že užene.

Ko pridemo na mesto, preberem najprvo tak kapitel ali tak list, da se ta reč more zgoditi. Potem zarišem s šibico, ki sem jo imel s seboj, kako daleč naj kopljejo. Zemlja je bila zmrzla, zato se je nerado kopalo. Ko prikopljejo na čevelj globoko, začne duh kuriti nekoliko više, da bi nas preveril, da iščemo zaklada na napačnem kraju.

Onim dam z roko znamenje, naj kopljejo naprej, sam pa grem proti duhu; kake tri metre od njega obstanem. Sedel je na tleh, držal noge čez stezo, ter prižigal ob hlače žveplenke. Bil je majhen, širok bolj kot drugi navadni ljudje, in pa krumpast.

Jaz izgovorim štiri besede: aston, abel, smoteli, strepitilus — te me je naučil učen človek na Korškem, ki vé take reči — obenem maham s šibico semintja in gledam vanj nepremično — pa je zbežal in šel v hrib.

Nato se vrnem k onim; govoriti nisem smel, zato sem jim kazal z roko, naj le kopljejo naprej. Že se je pokazal — lonec. Vidi se ga že za pol palca, kar se pridrvi velik črn pes in stopi meni med noge. Silno laja. Jaz dajem drugim znamenje, naj ga udarijo, ter se prestopam semintja, da bi ga odpodil; pa ni hotel iti. Udarim ga s svojo blagoslovljeno šibico naopak. Če bi ga udaril naprav ali od strane, bi jih bilo gotovo takoj, kdo ve koliko.

Sedaj pride žandar. Pa ni nič vprašal, kaj delamo todi. Bil je seveda duh.

Potem ljudje nekaj ugledajo: duh je začel tretjič kuriti na vrhu hriba. Trije me rinejo v komolce ali lakte: „Vidiš!“ Jaz zamahnem z roko, naj bodo tiho. Tu prileti s hriba kamen debel kot klobukova štula. Vsi zbeže, samo jaz ostanem. Pripovedovali so pozneje, da se jim je kamen videl debel kot ena miza. Prej so se bahali, kako so pogumni, potem se jim je pa korajža razkadila; strahopetno so vsi tekli proti Leševju.

Lonca se je med tem kazalo že za dober palec. Pokrit je bil z belkasto malto tako da se denarji niso videli. Imel sem pri sebi konec blagoslovljene sveče, ki je bila iz Rima; tisto vržem na lonec, da ga duh ni mogel več skriti. Nato zavpijem za bežimi: „Stojte, fantje, vse naše!“

Ker so vzeli s seboj vse orodje, sam nisem mogel kopati.

Črnivec, sedemdeset let stari mož, je prišel prvi nazaj. Imel je več poguma kot drugi, dasi še mladi fantje. Polagoma se vrnejo tudi ti in začno zopet kopati. Eden zadene z rovnico lonec, da se skoraj raztroši. Prijeti in vzdigniti ga nihče ni hotel. Vedeli smo, da tisti, ki vzdigne zaklad, umrje ob letnem dnevu.

Jaz zavpijem: „Naj bo, kar hoče; le primimo!“ Pograbil lonec in zraven govorim besede: „Jaz tebe, zaklad, vzdignem v imenu Očeta in Sina in Duha.“ Tako sem se, mislim, rešil smrti, kateri bi bi sicer gotovo ne bil ušel.

Ker sem prevečkrat govoril, kar se pri taki reči ne sme goditi, se je denar v loncu — izpremeni v oglje.

Vedel sem že od mladih nog, da se v tem slučaju izpremeni zlati denar v oglje, srebrni pa v želod. Če bi bil jaz udaril s peto na tisto malto vrhu lonca bi se to morebiti ne bilo zgodilo.

Ko pomagači vidijo, kaj in kako, rekó meni: „Za tri litre žganja daj, bo pa vse tvoje.“ Pa pomislim, če bi to zmiraj ostalo oglje, preveč zapijem. Za enega sem pa dal potem, ko smo prišli v Leševje. Zato je bilo potem vse moje. Nekaj so mi pa prej vzeli vun.

Potem dobim žakelj, spravim lonec z ogljem vanj in grem spat v neko drugo hišo. Tam denem vse skupaj pod klop, sam pa ležem k peči. Drugi dan nesem v drvarnico, iztresem oglje vun in zopet poberem vsacega posebej; pa ni bilo nič okroglega zraven. Ko sem pozneje še v hiši pregledoval, je pa gospodinja že videla nekaj takega. Potem nesem lonec skrit v hlev Grogove gostilne, kjer večkrat žage popravljam.

Tisti, ki so vzeli po nekaj ogljev, so mi pripovedovali, da so jih imeli za pečjo; tam se jim je izpremenilo nazaj v zlato. Naj še jaz naredim tako, pa se bo še meni-

V nedeljo potem sedim v gostilni pri Grogu. Izpil sem že nekaj kozarcev vina; zato mi je tisto stopilo v glavo. Razentega sem imel veliko zaupanje, da se tudi meni v kratkem oglje izpremeni v zlato.

Sedel sem pri mizi za vrati; lonec z ogljem sem imel pa že za pečjo pod vzglavjem, kjer sem si postljal in se namenil spati prihodno noč, da se še meni izpremeni.

Ljudje, ki so imeli navado tam piti, so bili zbrani okrog mize. Precej živahno so se naskrivaj nekaj pomenkovali; kaj imajo nisem mogel zvedeti, zdelo se mi je, da govore o meni. Eden, ki se je zmiraj kazal kot velik moj prijatelj, ki je sploh »naj-zlehtni« in sedaj moj najhujši nasprotnik, stopi k meni in mi pravi:

»Nande, pojdi no z menoj vun, bi ti rad nekaj povedal.«

»Saj mi lahko tudi kar tukaj poveš,« se mu branim jaz.

»Ne smem v hiši, da ne bodo vsi slišali.«

In bil sem res tako neumen, da sem ga bogal in šel z njim vun. To je bila moja nesreča; tista moja neumnost mi še vedno hodi na pot.

Uni ljudje so namreč takrat šli in prenesli moj žakelj izza peči na drugi konec gostilne — v shrambo. Jaz pridem nazaj, zlezem za peč in zaspim; pod vzglavje nisem gledal, če je zaklad še notri, ker mi ni bilo mar, da bi pri luči in pri toliko ljudeh kdo kradel.

Jaz za pečjo sladko spim. Gropa pa v shrambi zvesto vaga. In bilo je, kakor sem zvedel pozneje, štiri kile in sedem dek samih zlatih cekinov. To mi je Gropa pozneje sam priznal, da je bilo v eni uri, odkar sem prenesel iz hleva v hišo za peč, izpremenjeno in ukradeno.

To so si tatje razdelili med seboj in potem hodili k bogatašem menjavat. Ti so jim rumene cekine plačevali, kakor mesing in naredili pri tem silne dobičke. Nekateri med njimi se imajo za sila poštene, pa ni niti eden izmed njih poznal pravice; vsi so tatom žaklje držali, kolikor so mogli. Potem so lahko eni cestni komisarji, veleposestniki, župani, občinski možje itd., drugi pa kupujejo zemljišča. Znajdejo se taki v naši fari, po sosednjih in še celo zunaj našega kraja jih je nekaj.

To sem zvedel pozneje. Pa kjer sem terjal svojo pravico, kogar sem vprašal, vsak mi je vso vedno utajil. Premkar me je enkrat zbadljivo vprašal, če imam še kaj mesinga, da bi ga dal v Ljubljano za svečnike vlit. Pri Čmrlju sem govoril

z gospodarjem: ta mi je izpočetka priznal, da mu je Gropa prinesel za osem tisoč cekinov, potem pa je začel brž presukavati in tajiti.

Na ta način so me oropali in okradli. Zahteval sem nazaj. Ponujali so mi enkrat petdeset goldinarjev. Vojevec mi je v gostilni sam naštel na mizo in ponujal pet sto goldinarjev, da bi bil potem o zakladu tiho, pa jih nisem hotel vzeti. Če bi mi bili dali deset tisoč, potem bi bil tiho. (Konec prih.)

Političen razgled.

Državni sbor je pretrgal dne 11. junija svoje delo za dalj časa, ker začno zborovati prihodnje dni deželni zbori. Dovrnil je razpravo o najvažnejših predlogih, zlasti o vodnih zgradbah in železnicah. V razpravi o vodnih cestah se je oglasil posl. dr. Žitnik ter je v izbornem, splošno odobranem govoru kazal na žalostne vodne razmere na Kranjskem. Pozival je vlado, naj vendar kaj stori za uravnavo vodá in vodovodov na Notranjskem, v Suhi Krajini in za osušenje ljubljanskega barja. — Zbornica je imela srečo, da je v drugič zaslišala slovenskega liberalca dr. Tavčarja. Drugi poslanci govore navadno o potrebah svojih volivcev; Tavčar je pa povedal, da se Avstrija ne sme vladati niti slovansko niti nemško, ampak liberalno. To bi menda pomagalo zadolženim Ljubljancem iz dolgov. Ljubljana ima res izvrstnega zagovornika na Dunaju! — Ministerski predsednik Koerber je podal svojo izjavo o protirimskem gibanju. Rekel je, da katoliška cerkev ni v nevarnosti, da ima velikanstvo moč nad srci avstrijskega prebivalstva in da ji nobeno sovražno gibanje ne more škodovati. S tem je dal minister sovražnikom cerkve prosto roko, da rujejo še nadalje proti katoliški veri. — Poljedelski odsek je vsprejel zakon o kmetijskih zadrukah. Poročevalec Povše je sestavil tako temeljito poročilo, da mu je izrekel odsek svojo zahvalo. Zakon pride v razpravo v jesenskem zasedanju drž. zbora. — Novi davek na razne železniške listke se za sedaj še ne vpelje. Govorilo se bode o njem šele jeseni. — Posl. Pogačnik je zaprosil vlado nujne pomoči za pogorelece v Kropi, posl. Pfeifer pa za poškodovance po toči v Črešnjevcu na Dolenjskem.

Delegacije so se tudi že končale 11. junija. Razni delegatje so ostro prijemali vojnega ministra. Poslanec Tollinger je ostro grajal vojno oblast, da še vedno trpi dvoboj v armadi. Posl. Herold je zahteval pojasnil, zakaj se dogodi toliko samomorov med vojaki; lansko leto so jih naštel do 500. Wolf je kričal, da se godi v Bosni mohamedancem krivica, ker jih zatirajo katoličani in pravoslavni kristjani. — Zastopnik kranjske dežele v delegaciji dr. Šusteršič je pozivljaval vlado, naj prepreči preveliko konkurenco, katero dela bosanski les in živina kranjski lesni in živinski kupčiji; grajal je vlado, čemu kupuje v tujni avinec, ko ga je v Avstriji dovolj za isto ceno; zahteval je tudi odškodnino za posestnike v Dobcu, katerim povzroča občutno škodo vojaško strelišče. — Ministrom se je naposled dovolilo vse, kar so zahtevali, in zahteve so bile precej visoke.

Kranjske železnice. V železniškem odseku je poslanec dr. Šusteršič v temeljitem govoru razvil želje kranjske dežele gledé železnic. Gre se za lokalne železnice. Govornik jih deli v dve vrsti: Prvič tiste, ki so za izvršitev že popolnoma goodne; drugič v tiste, katerih načrti še niso popolnoma izdelani in je treba še priprav. V prvo vrsto ki naj se takoj izvrše, spadajo: 1) železnica Kranj-Tržič, 2) Trebnje-Št. Janž, 3) železnica od proge Celje-Velenje do proge Ljubljana-Kamnik (bodisi zveza s Kamnikom bodisi z Domžalami.) Ako vlada izvršitev teh železnic nikakor ne more sprejeti v letošnje predlogo, naj jih na vsak način sprejme v prihodnje. — Glede železnic druge vrste predlaga govornik, naj jih vlada sprejme v svoj železniški program, in takoj izvrši pripravljavna dela. Te proge so: 1) Belokranjska železnica od Struge v Črnomelj in Metliko; 2) Vipavska železnica od Ajdovščine do Postojne ali pa do Vrhnike; 3) Idrijsko-Poljska železnica od sv. Lucije v Idrijo in od tod skozi Poljsko dolino v Škofjo Loko. — Železniški minister sicer nobene teh prog ni sprejel že v letošnje predlogo, a se tudi proti nobeni ni naravnost izrekel, tako da je upanje, da se omenjene železniške zveze v nadaljni bodočnosti izpeljejo. Hvaležni moramo biti dr. Šusteršiču, da je tako odločno vso stvar spravil v razgovor in v pravi tir.

Deželni zbor so že začeli zborovati. Isterski je prišel 18., češki 20., vsi drugi, torej tudi kranjski deželni zbor, so pričeli že 17. t. m.

Liberalci proti kmetu. Vsi avstrijski Slovani so z ostrimi besedami obsojali znani pobalinski napad združenih nemških in slovenskih liberalcev na dr. Šusteršiča in na katoliški slovenski narod, čegar zastopnik je on. Slovenskim liberalcem je bilo to še premalo. Ni jim dosti da blatijo pred svetom slovensko ljudstvo in ga spravljajo ob dobro ime; njim za to, da tudi g motno uničijo naš narod, zlasti kmetški stan — vse le zato, ker je veren in udan katoliški cerkvi. — Ravno tisti Vsenemec dr. Schalk, ki ne zna prav nič slovensko, ki pa ve za vsako kranjsko konsumno društvo in mlekarstvo, čez katero je kedaj »Narod« zabavljaj, — ravno tisti mož, kateri je 1. maja tako zaničljivo govoril o slovenskem ljudstvu, podučen po slovenskih liberalcih — prav tisti mož je zopet vstal v državnem zboru in se zaletel v poljedelskega ministra, da ne sme na noben način razdeliti oziroma prodati Bohinjskim kmetom planin, ki so bile doslej lastnina verskega zaklada. Pri tej priliki je zabavljaj Schalk čez našo »Gospodarsko zvezo in čez kmetijsko društvo v Srednji vasi. Bilo je jasno, kakor na dlani, da so dali povod tej grdi hudobiji zopet slovenski liberalci. Kdo bi se sicer brigal za Bohinjske kmete in planine! Naši poslanci, zlasti vrli Pogacnik se je trudil na vso moč, da bi pridobil Bohinjskim kmetom, kar so že toliko časa želeli. Stvar je bila res že v najboljšem tiru. A slovenski liberalci so v svojem bešenem sovraštvu do katoliškega kmeta naščuval nemškega svojega prijatelja, da prepreči celo podjetje. Če se posreči to črno izdajalsko delo, ne vemo. — Ko je »Slovenec« povedal svetu to grdobijo slovenskih liberalcev, zvišal se je »Narod« in sikal, kakor gad, ako mu stopiš na rep.

Ravno to je dokaz, da so imeli liberalci pri tem delu svoje umazane roke.

Cesar na Češkem. Dne 12. t. m. se je odpeljal cesar z dvornim vlakom v Prago. Spremljal ga je ministerski predsednik pl. dr. Körber in ministra Hartel in Rezek. Čehi so ga sprejeli z velikim sijajem. Cesar se je mudil 6 dni.

Italijanska kraljica Helena, hči. črnogorskega kneza, je porodila dne 1. junija princesinjo. Nad 200 otrok, ki so bili rojeni na Laškem istega dne, je kralj obdaroval; podaril je vsakemu po sto lir in celo obleko.

Buri se gibljejo vedno bolj živahno. Zadnji uspehi so še bolj ojačali voditelje Burov. Vojni svet burskih generalov pod poveljstvom Schalk Burgerja je sklenil, da za vsako ceno nadaljuje vojno proti Angležem, dokler si Buri ne pribore popolne neodvisnosti. General Kreitzinger je zopet iznenadil angleškega generala Blooda ter ga pognal v beg; ujel je 41 Angležev. Pri Vlackfonteinu je napadel general Delarey 1450 Angležev pod poveljstvom generala Dixona; ubitih je bilo na angleški strani 6 častnikov in 51 mož, ranjenih 6 častnikov in 155 mož, pogreša se jih pa še precejšnje število; Burov je bilo ubitih 41 — in vendar je brzojavil lord Kitchener, da so se morali umakniti Buri. Gotovo je, da so bile angleške izgube še precej večje. Ko zvedeli o tej »zmagi« v Londonu, je bilo prebivalstvo sila razburjeno; velika množica se je zbrala pred vojnim uradom in zahtevala, naj se vojna konča. — Burska generala Bayers in Breitenbach sta imela koncem aprila več bojov z Angleži; ujela sta 600 mož, ugrabila 6 topov, ubitih in ranjenih je bilo tudi precej Angležev. — Ni torej čuda, da hoče skleniti Kitchener mir na vsak način, a vlada v Londonu noče o miru nič slišati, dokler se Buri popolnoma ne udajo. Kitchenerju ni vojakov nikoli dovolj; gotovo je torej, da je število ubitih in ranjenih vselej še enkrat večje, kakor poročajo. Te dni je brzojavil v London, naj mu pošljejo še 30.000 konjenikov. Od kod jih bodo pač vzeli! — V angleški armadi se ponavljajo upori še vedno. Tudi kuga ne miruje. Doslej je v Kapstadtu obolelo za kugo 684 oseb, izmed teh jih je 319 umrlo. — Žena burskega nadpoveljnika Botha je prišla v Evropo; z važnimi poročili obišče v Haagu starega Krügerja. — Ruski »odbor za Bure« je izročil Krügerju sto petdeset tisoč rubljev; si volasi mož je rekel ob tej priliki, da zmagajo konečno Buri prav gotovo, in da jim je samostojnost zagotovljena. Da bi pač bridko izkušeni Krüger to doživel!

Princ Tuan je začel zopet strašiti po Kitajskem. Obsojen je bil v pregnanstvo; zdaj je zbral okrog sebe zopet večjo četo pristašev in čuje se, da namerava dvigniti nov upor. — Kitajska vlada je prosila, da bi smela plačati odškodnino še-le v štiri-desetih letih, mesto v tridesetih, kakor so se prej dogovorili.

Ministri na zatožni klopi. Bolgarsko so-branje (drž. zbor) je sklenilo skoro soglasno, da pokliče na zatožno klop člane bivšega Ivančevega ministerstva. Ti možje so nakupili za bolgarske železnice v inozemstvu zlasti od Nemčije stare železniške vozove, ki niso skoro za nobeno rabo. Razpisali niso nakupa nič, temveč so naredili vse kar

pod roko. Zaračunali so pa vse tako, kakor bi bili vozovi novi. Vse ogromne tisočake, ki so bili odveč, so potaknili v lastne žepe. Vrh tega so zakrivili še več drugih umazanosti. Taki ministri res zaslužijo, da se jih trdo potiplje.

Srbski kralj in črnogorski knez se grdo gledata. Črnogorski princ Mirko je naznanil v Belograd, da pride tja na obisk; srbska vlada je pa od-

Ribniški rešetar.

govorila, da ga kralj ne mara vsprejeti. Tudi drugače je pokazal kralj Aleksander svojo mrznjo do črnogorske dinastije. — Zdaj ima Rusija zopet lepo nalogo, da kmalu pomiri med seboj obe jugoslovanski državi.

Slovenski novičar.

Novo maše imajo: iz četrtega leta gg.: Jožef Cuderman, iz Babnega vrta pri Trsteniku, 21. jul. na Brezjah; Ivan Lomšek, iz Cerkelj na Dolenjskem, pri Mariji Pomagaj na Brezjah; Andrej Pavlin, iz Zaloga pri Cerkljah na Gorenjskem, 21. jul. pri domači fari; Franc Sever, iz Škofje Loke, 28. jul. pri č. gg. Uršulinkah v Škofji Loki; Franc Šparovec, iz Zadrage pri Dupljah, 21. jul. pri č. gg. Uršulinkah v Ljubljani; Franc Vidmar, iz Podlipne, 21. jul. v Ajdovcu; Alojzij Volc, iz Podkorena pri Kranjski gori, 28. jul. v Olševku pri Kranju; Ignacij Zaplotnik, z Letenic pri Goričah, 28. jul. pri domači fari. Iz tretjega leta gg.: Franc Grivec, iz Velikega Lipovca pri Ajdovcu, 28. jul. pri domači fari; Ivan Klemenc, iz Rakitnika pri Slavini, 21. jul. v Borovnici; Lavrencij Lah, iz Nasevič pri Komendi, 28. jul. pri domači fari; Pavel Perko, iz Poljan nad Škofjo Loko, 21. jul. pri domači fari; Jožef Podlipnik, iz Lipoglava pri Boštanju, 21. jul. pri domači fari; Franc Rakovec, iz Naklega, 21. jul. pri domači fari; Anton Tomelj, s Pristave pri Mengišu, 21. jul. pri domači fari; Franc Vrhovec, iz Dragomera pri Brezovici, 28. jul. pri domači fari; Mihael Ževnik, iz Cerkelj na Dolenjskem, 11. jul. pri domači fari.

Dve nov kapeli. Med obilnimi streli je blagoslovil v Vodicah dne 13. t. m. preč. g. župnik Simon Žužek lično kapelo posvečeno mogočnemu patronu sv. Antonu Padovanskemu, sezidano na sredi vasi. Darežljivi Vodičani so z napravljem te kapele spolnili obljubo, ki so jo storili ob potresu. — Druga kapela, katera je bila isti dan blagoslovljena in katero je dal sezidati posestnik Janez Stupar v čast svojemu patronu sv. Janezu Nepomuku, bo poznim rodovom pričala, koliko spoštovanje in zaupanje do tega svetnika je imel.

Našim dopisnikom. Prejeli smo v zadnjem času toliko dopisov, da pri najboljši volji ne moremo vseh priobčiti, ker zmanjkuje prostora. Nekaj važnejših pride prihodnjič na vrsto. Da se bodo v prihodnje dopisniki lažje v listu razvrstili, prosimo, naj vsak poročevalec piše kolikor mogoče kratko in o takih stvaréh, ki ne zanimajo samo domačo vas; tudi osebnosti naj se puščajo na stran.

Uredništvo.

Izlet „krščansko - socijalne zveze“ na Šmarno goro, ki se v nedeljo dne 16. t. m. vsled slabega vremena ni mogel dostojno izvršiti, se ponovi v nedeljo dne 6. julija. Povabljeni so vsi prijatelji „krščansko-socijalne organizacije“. Dopoldne se vrši cerkveni del slavnosti, popoldne pa bo ljudska veselica na planinici z raznovrstnim

vsporedom. Preskrbljeno bo tudi za zabavo otrok; zato je želeli, da bi se tudi rodbine udeležile tega zanimivega izleta s svojimi otroci.

Deželni zbor kranjski je imel dne 17. t. m. tretjo sejo. Razna poročila deželnega odbora so bila izročena posameznim odsekom, došle prošnje za podporo finančnemu odseku. Poslanec Ažman in tovariši so vložili nujni predlog, naj deželni zbor za pogorelce v Kropi dovoli primerno podporo. Izvolili so se poslanci v upravni odsek in v odsek za letno poročilo. Prihodnja seja bode v petek dne 21. t. m.

Umrli je bogoslovec Fr. Dobnikar po dolgotrajnem bolehanju v Leoninumu v Ljubljani. Bil je rajni uzoren mladenič, jako spreten risar, pa rahlega zdravja že pri vstopu v semenišče. N. v. m. p.

•**Zarja.**• Iz Gradca smo dobili veselo vest, da se je ondi ustanovilo slovensko katoliško akademsko društvo „Zarja“. Z veseljem pozdravljamo to potrebno in koristno društvo, katero nam daje zopet veselo upanje za bodočnost. Kakor se na Dunaju v „Danici“ zbirajo nadarjeni in za vse dobro vneti akademiki, ki bodo nosili prapor prave omike v domovini, ko dokončajo svoje študije, tako bo „Zarja“ tudi v Gradcu zbirala akademsko mladež, da se navdušuje za večne vzore resnice, pravice in lepote. Čestitamo vrlim akademikom in jim želimo božjega blagoslova in srečnega uspeha. Le krepko naprej za vero, dom, cesarja!

Pozor pred liberalnimi spletkami! Iz Boštanja ima „Narod“ dopis, ki poroča, da se v Št. Janžu ustanovi „Osrednja pisarna za deželnozborske volitve“ za volilne okraje Radeče, Litija, Mokronog, Trebnje, Žužemberk, ki naj ima pod svojim vodstvom razne odseke. Odsek I. k osrednji pisarni za deželnozborske volitve v Boštanju je že pričel svoje delovanje. — Somišljeniki, bodite na straži!

Občinske volitve v Gorjah. Iz Gorij se nam piše: Zmaga popolna. Volitve so se vršile precej mirno, le popoldan je bilo malo rabuke. V odboru je samo en nasprotnik — pa ne po glasovanju, marveč po nesreči in neprevidnosti od naše strani. Veselje med našimi ljudmi veliko.

Mizarska zadruga v Št. Vidu nad Ljubljano se jako lepo razvija, vkljub vsem zaprekam in prerokovanjem, da bode kmalo propadla. Sedaj si postavi zadruga svoj lastni dom v Vižmarjih nasproti sedanjemu združnemu skladišču. Temeljni kamen se je slovesno blagoslovil dne 17. t. m. Priporočamo domače izdelke mizarske zadruge v Št. Vidu najtopleje.

Zopet velik požar v Kropi Dne 5. jun. je zadela Kropo na Gorenjskem grozna nesreča. Pogorele so hiše od Jurija Magušarja do trga. Gasilcem se je posrečilo ugasiti ogenj še-le pri Globočniku in

Gartnerju. 14 velikih poslopij je uničenih. Vžigalo se je po vsej Kropi na dvajsetih krajih. Največ škode ima g. Jurij Magušar, kateremu so pogorele tri hiše. Njegovo škodo cenijo na 15.000 gld. Nad 30 družin nima ne obleke, ne hrane. Poštno in žendarmersko poslopje je pogorelo. Ogenj je nastal iz peči, v kateri je neka ženska kruh pekla. Kovaska obrt v Kropi je zadnja leta tako hirala, da je ljudstvo živelo v veliki bedi, sedaj pa je prišla nad ubogo Kropo še ta nesreča. Priporočamo vsem ljudomilim Slovenkam in Slovencem uboge pogorelce v podporo!

Žrtev požara v Kropi. Lorenc Magušar, star 78 let, je šel v soboto 8. t. m. z delavci v visoko kroparsko goro, kjer so pripravljali in dričali les za strehe njegovemu sinu Juriju. Dolga smreka ga je z vrhom tako močno oplazila, da je starček odletel v grmovje in obležal med drevjem nezavesten. Sprejel je v gozdu sveto olje in papežev blagoslov, na kar so ga nesli v rjuhah v njegovo hišo, kjer je izdihnil po kratkem trpljenju svojo dušo.

Šolske vesti. Njegovo Veličanstvo cesar je imenoval ravnatelja ljubljanskega učiteljsišča g. Frančiška Hubada dežel. šolskim nadzornikom za Kranjsko. Ravnateljem moškega in ženskega učiteljsišča je imenovan profesor na ljubljanski višji realki g. Frančišek Levec.

† **Dekan Jožef Krese.** Dne 9. jun. je umrl g. Jožef Krese, dekan in župnik v Kočevju. Rojen je bil 8. marca 1834 v Prečini. V mašnika posvečen je bil 26. jul. 1859 kot tretjeletnik. Služboval je kot kaplan v Borovnici, v Šempetru pri Novem Mestu in v Šmihelu pri Novem Mestu. L. 1871 je postal župnik v Strugah. V Kočevju je bil dekan od l. 1884. Veliko se je trudil, da namesto stare jako slabe kočevske župne cerkvice postavi lepo romansko cerkev po načrtu barona Schmida. Mnogo let se je trudil zastoj in užil mnogo bridkosti. Jako se je veselil, ko je videl, da se njegova želja uresničuje in ko se je začela zidati cerkev. Toda Bog ga je poklical k sebi, predno je mogel videti dovršeno novo stavbo, ki bo res najvzornejša romanska cerkev daleč na okrog. Bil je milega in blagega značaja, postrežljiv do vsakega. Naj v miru počiva!

Nova maša V-Mokronogu je imel v nedeljo 9. t. m. novo mašo č. g. Frančišek Povše iz redovniške družbe Salezijancev, katera se, kakor znano, peča z vzgojo zapuščene in zanemarjene mladine. Novomašnik je zadnji čas deloval v Salezijskem zavodu Moncalno v severni Italiji, ter bil posvečen od Turinskega nadškofa. Pri cerkveni slavnosti je govoril sorodnik novomašnikov veleč. g. Franc Povše, kanonik v Novem mestu. Da ob taki priliki pridejo bližnji in daljni sorodniki skupaj, je

naravno, a da pride kdo k tej slavnosti iz daljne Amerike, kot je to storil brat novomašnika, gospod Janez Povše, to je nekaj izvanrednega. Č. g. novomašniku želimo: Na mnogo let v vinogradu Gospodovem!

Slovenski arhitekt (stavbenik) na Kitajskem. Dosedanji asistent prof. Gruberja na tehnični visoki šoli na Dunaju, g. Ivan Jager, rojen kranjski Slovenec, je dobil poverjenje za vodstvo arhitektoničnih del pri zidanju projektiranega avstro-ogerskega poslaniškega poslopja v Pekinu. G. Jager se je 3. junija t. l. ukrca v Trstu ter pride 25. julija v Pekin, kjer ostane okolu dve leti.

Novo kmetijsko društvo so osnovali v Vel. Laščah, ki je že vpisano v zadržni register. Nje prvi načelnik je g. Jan. Ivanc, posestnik v Vel. Laščah, namestnik pa g. Jak. Ramovš, ondotni kaplan.

Katoliško-narodna organizacija na Goriškem. Iz Bovca se poroča: 9. t. m. se je ustanovilo pri nas „Katoliško politično društvo“ za bovški okraj. Zborovali smo v dvorani gostilne pri „Ekselju.“ Shoda se je udeležilo nad 100 mož in mladeničev, večinoma iz Bovca; tudi kakih 15 Ložanov s svojim vrlim županom je prišlo na shod kljub zelo neugodnemu, deževnemu vremenu.

V dimu zadušil. V Št. Juriju nad Celovcem se je v izbi zadušil 67letni užitek Anton Krupl. Imel je navado, da je zvečer še kadil v postelji. Postelj se je vnela in stari mož se je v dimu zadušil. Našli so ga že mrtvega pri izbinah durih, katerih ni mogel več odpreti.

Strašna nesreča se je zgodila na Koritnici pri Bovcu. Nekdo je hranil v svojem hramu izstreljeno veliko kroglo že več let, in jo je prejšnji teden nesel na prosto ven iz vasi, kjer so jo našli otroci. Predrzen deček 10 let jo zažge, krogla se razstrelila z velikanskim gromom in 4letnemu otroku grozno razmesari drob, dva druga pa občutno poškoduje. Vojaško poveljstvo v trdnjavi bovške posadke trdi, da je bila ona krogla ukradena že pred 7 leti v trdnjavi. Se ve, da doleti glavnega krivca, tatu, primerno občutna kazen in o tem je sodnija že precej na čistem.

Posvečevanje župne cerkve v Št. Vidu nad Ljubljano. 16. t. m. je posvetil premil. g. knezoškof Anton Bonaventura župno cerkev v Št. Vidu nad Ljubljano. Pričetek je bil ob 8. zjutraj. Popoldan je delil zakrament sv. birme. Vrli šentvidci pod vodstvom g. župana Belca so bogato okrasili ne le veličastno cerkev, ampak tudi svojo lepo vas, ki je bila vsa v mlajih in vencih. Res krasno delo so dovršili. Malo je tacihi cerkva, kakor je sedaj šentviška cerkev.

O ameriških Slovencih. V Jolietu je padel 22letni Jože Mihelčič po domače Štravs z mostu, ki veže

Jackson in Bidge cesto v kanal, kjer je neopažen utonil. Trupla niso mogli dobiti štiri dni. Mihelčič je doma iz vasi Coklavce, fare Semič na Kranjskem. — V Jolietu se letos zida okolu 300 novih hiš, mej temi več slovenskih. Pred desetimi leti je bilo v Jolietu le 24 slovenskih gospodarjev, ki so imeli svoje hiše, sedaj je ondi že 200 slovenskih gospodarjev hišnih posestnikov. — Desetletnico ustanovitve slovenske fare v Jolietu bodo praznovali 30. junija. Slavnost bo otvoril škof Jakob Trobec ter bode ob jednem delil tudi zakrament sv. birme ter blagoslovil dvoje bander najmlajših ondotnih slovenskih društev mladeniškega društva sv. Alojzija in dekliške družbe Marijinih otrok. — Prva slovenska šolska razstava v Ameriki se bo otvorila v Jolietu 1. julija v dvorani slovenske šole. Izpostavljena bodo dela slovenskih šolarjev in šolaric. — Slovenske žene in dekleta v Jolietu so ustanovile novo katol. žensko društvo. — Dne 3. julija bodo jolietški Slovenci priredili v jolietškem opernem gledališču slavnostno predstavo s koncertom, pri katerem bode sodeloval slovenski cerkveni pevski zbor, moški zbor bivšega pevskega društva „Slavec“ in zbor šolskih otrok. Slavnostni govor bode govoril č. g. F. H. Bajec. — Kolesarsko dirko priredi 4. julija jolietško slovensko kolesarsko društvo „Ilirija“. — Nek ameriški milijonar je za slovensko cerkev v Pittsburgu č. g. župniku Kranjcu podaril nove krasne orglje. — Slovenci v Pittsburgu so si ustanovili pevsko društvo.

Dopisi.

Izpod Brinjevega grma. Bog ve, ali ima res „Rodoljub“ toliko naročnikov, kakor pravijo; no pa saj bi tudi ne bilo čudno, da jih ima toliko, če mislijo, da so tudi tisti naročniki, katerim list zastoj pošiljajo. Tako sem ga dobil tudi jaz nekaterikrat brezplačno v roke. No seveda vi „Domoljubovi“ bralci niste vsi tako srečni, kakor jaz, radovedni ste pa le, kakšen je ta list, ki so škof in duhovni vedno nad njim, zato vam hočem pa jaz par naukov iz „Rodoljuba“ povedati, da vsaj nekoliko veste, kakšen je in kakšni morajo biti tisti, ki take otrobe prežvekujejo.

„Rodoljub“ je silno božji list. Bog mu je čez vse, drugo nič. Vedno opominja svoje zveste bralce, naj Boga ubogajo, duhovnike ubogati pa Bog obvaruj. V njegovem sv. pismu ni namreč Jezusovih besedij: kdor vas posluša, mene posluša. Vse, kar more iz sv. pisma obrniti zoper duhovne in tretjerednike, pravi, je rekel Jezus, kar je pa v sv. pismu zoper nje, to so pa rekli duhovni; tako uči naša vera, naša tako draga cerkev; te pa ni treba po-

slušati. Kako lepo je obrnil „Rodoljub“ besede svetega Pavla o nečistosti na duhovnike, besede katere je pisal apostol korinškim „purgarjem“, ali ne leté veliko bolj na marsikaterega župana in njegov odbor, in njihovo trinajsto številko. Gotovo so tudi tiste device na oni številki v tretjem redu, ker je „Rodoljub“ zvedel, da so v tretjem redu, najhudoobnejši ljudje, bolj zavrženega bitja si pa človek pač ne more misliti, kakor je njih ena. Morilec naše cesarice Luccheni, moral je biti tudi gotovo tretjerednik, saj je še sam „Rodoljub“ pisal o njem, da je zver v človeški podobi, toraj gotovo med najhudoobnejšimi. Na Žabjaku in v prisilni delavnici, sami tretjeredniki.

S tem imenitnim odkritjem je napravil „Rodoljub“ policiji in orožništvu veliko dobroto. Policaji in orožniki, kar k frančiškanom pojte in pogledjte zapisnik tretjega reda, pa imate vse najhudoobnejše skupaj in hajd nanje, pa na „gavge“ ž njimi, potem smo pa brez skrbi, dokler se zopet kaj tretjerednikov ne nabere.

V velikih skrbah je tudi „Rodoljub“, da bi kdo Boga ne razžalil z nevredno spovedjo in zato svetuje, naj nikar ne hodimo k spovedi, kadar se nam ne „lušta“ in če je prav Velika noč, saj, če se nam ne „lušta“, tako ne moremo dobre spovedi opraviti. Toraj liberalci zato ne hodijo k spovedi, ker se boje Boga razžaliti. Kaj bo pa z nami, ki hodimo?

Da bi „Rodoljubove“ besede ljudem bolj do srca šle, prinašal je nedeljska premišljevanja, katera je pisal, kakor pravi, katoliški duhovnik. No kakšen je ta katoliški duhovnik, se lahko spozna iz tega, da piše v „Rodoljubu“ od velikega četrtka takole: V nedeljo (velikonočno) boste slišali z vseh prižnic čitati evangelij od Jezusovega trpljenja, ko vendar vsak otrok ve, da se na velikonočno nedeljo bere evangelij od Zveličarjevega vstajenja in se še Njegovo trpljenje ne omenja ne. Ne morem se znebiti misli, da je „Rodoljubov“ katoliški duhovnik tisti človek, o katerem se tolikokrat bere, da je po Štajerskem po farovžih žlice kradel in po cerkvah pušice odpiral, dokler ga niso žandarji spravili v „l e m e n a t“. Zato pa misli, da je katoliški duhovnik!

Take oslarije požirajo po deželi liberalni učitelji in njihovi pristaši in si še potem domišljujejo, Bog ve, kaj so zaradi tega. — Reve!

Ribniški novičar.

Tje gori, tje gori na strme gore
Me kliče in miče in vabi srce.

Ta mična pesmica mi je bila v glavi in na jeziku, ko sem pobiral stopinje proti sv. Ani v Malo goro in vkljub utrudljivemu potu sem bil vesel; kajti obetal se mi je prelep razgled na vso ribniško dolino in doli na našo Ribnico. Na Ribnico, katero

so hoteli tirati liberalci zopet v volilni boj, pa se je bilo treba obrisati tam pod nosom. Zadnja leta sem se ne dajo volitve tako ometavati, kakor prej, se je tudi mežnarjem v glavi posvetilo in sicer še nekoliko bolj, kakor pa trškim naprednjakom.

Sicer pa krevsaje po slabi kameniti poti skoro zamerim klerikalcem, da hočejo pomesti liberalce od trškega občinskega gospodarstva. Kako lepe naklepe so imeli speljati lepo cesto čez goro v Struge, kako prijetno bi bili oni vozili svoja drva iz Lavričevega gozda; pustite jih vsaj toliko časa, da uresničijo to svojo modro misel, potem pa jih vrzite venkaj in — plačujte za njimi ogromne stroške. Kako lahko bi jaz stopal proti Strugam, toda klerikalec je toliko trmast, da se vpira vsaki še tako pametni misli, če je ni sam izlegel. Za ribniškimi svederci so jo vdarili še struški in rajši nosijo oprtiv svoje žito v malen, kakor bi jo složno vozili; se menda pač boje, da bi še nositi kaj ne bilo, predno bi bila cesta plačana. Gotovo je, da so se tako krepko vrpli nakanam ribniških denarnih baronov, dala povod močna medsebojna vez, ki jih druži v posojilnici in gospodarskem društvu.

Pot se obrne navzdol proti Strugam in kmalu opazim, kako je na tej strani kruto gospodarila sekira v lepi bukovini, pa zvedel sem tudi, da je nekemu drvarju iz Kompolj smrt nastavila sekiro na korenine njegovega življenja, v strmem skalovji je zdihnil svojo dušo. Drugi, kateremu je noge zlomilo, tudi ne bo nikoli pozabil, kedaj je vihtel sekiro na onem nesrečnem kraju. Drugi so pa odnesli zdravo kožo in lepe denarce, toda varčevati mladina ne zna in krčmarje prerada ima. Če bi Vodnik zdaj živel, bi vam takole zapel:

Pijanica pa čaka strgan rokav,
Pal'ca beraška pa prazen bokav.

Seveda Gorenjcem bi pa še drugače uro navil, morebiti tako:

Šnopsarja čaka pa strgan rokav,
Pal'ca beraška, v frakeljnu mav,
Še ognja ne bo imel, da b' fajfo prižgav.

Za pošto ste prosili, kakor sem slišal, kako pa je? Ali še ni nič nazaj prišlo? Škoda, da je še nimate, jaz bi kar nanjo sedel in bi mi ne bilo treba peš hoditi gori proti Dobropoljam. No, kaj ne pa drugikrat, kadar okoli pridem. (Konec prih.)

Iz Radovice pri Metliki. Pred enim mesecem me je voz tako poškodoval, da sem moral iti v bolnico, kar je bilo čitati tudi v „Domoljubu“.

Odpejlali so me bili v bolnico, v Kandijo pri Novem Mestu, kjer sem bival en mesec. Bolezen se mi je zboljšala toliko, da sem se podal domu. Torej se, kar me dolžnost veže, usmiljenim bratom te bolnice prav pristrčno zahvaljujem za vso postrežbo in trud.

Res nepristransko mislečega človeka morajo solze oblitati, ko vidi s kako ljubeznijo, hitrostjo, pridnostjo in potrpežljivostjo strežejo ti bratje bolnikom.

Tu se uresničuje oni slovenski pregovor, ki pravi: „Kakor zlato v ognju, tako se skušajo pravi prijatelji v nesreči.“

Tu v bolnici se vidi, kdo so naši pravi in resnični prijatelji. Zato dragi rojaki, ko bodo usmiljeni bratje prosili milodarov po deželi, bodimo vsi radodarni, ker prekornostne vrednosti je ta zavod za nas, in vrhu tega se gre tu za ljubezen do bližnjega.

Janes Cesar.

Iz Šmartna pri Litiji. 6. junija. Veličastna je bila procesija o sv. Rešnjem Telesu v Šmartnem pri Litiji, kakoršne ne pomnijo tudi najstarejši možaki. Poleg podružničnih in farnega banderja je korakalo v sprevodu pet društev s krasnimi svojimi zastavami, med katerimi sta sveto Rešnje Telo spremljali posebno zastava dekliške Marijine družbe in presvetega Rešnjega Telesa (obe letos novi) z dolgo vrsto svojih članov z gorečimi svečami — samih ženske svete do 300. Najlepši prizor je bil občinski odbor, kateri se je na čelu s svojim gospodom županom Ivanom Breznikar uvrstil z gorečimi svečami za Najsvetejšim. Čast takim krščanskim, neustrašenim možem, ki naj so v spodbudo drugim občinskim odborom!

Nepopisen pak je bil prizor na trgu med cerkvijo in šolo, kjer se je razpostavila dolga vrsta bander in zastav med ogromno množico pobožnega ljudstva! Posebno pozornost so poleg deklet Marijine družbe, požarne brambe, društvenic in društvenikov bratovščine sv. Rešnjega Telesa na-se obračale žene in dekleta v krasnih pečah. Mladi cerkveni kor se je pod vodstvom svojega organista in pevovodje g. Filipa Lokar vrlo dobro obnesel.

Tako v Šmartnem. Pa tudi iz drugih krajev se nam poroča, kako se ljudstvo ravno vsled liberalne gonje vedno bolj tesno oklepa svojih duhovnikov, o katerih se na lastne oči lahko prepriča, da je neresnično, kar pišejo „Narodovci“ o njih. Kjerkoli se organizira liberalna klika, tam se pošteni ljudje tem bolj zavedno in zvesto organizujejo. Zlasti pri javnih cerkvenih sprevedih je to očitno. Cim bolj se šopiri liberalizem pri pijači in na časnikarskem papirju, tem bolj jasna postaja v ljudstvu katoliška zavest. Ljudstvo vidi v liberalcih nevarnost za svoj gmoetni in nramni obstoj — in zato vedno bolj javno kaže svoje prepričanje. In tako je prav!

Zagorje ob Savi. Naša dična bratovščina večnega češčenja presv. Rešnjega Telesa priredila je na praznik sv. Trojice romanje k Mariji na Brezje.

Udeležencev je bilo nad 200. Med pritrkavanjem domačih zvonov smo zapustili z razvitim krasnim bratovskim banderom Zagorje ter pevajoč litanije korakali na postajo. Vožnja se je zvršila v redu in navdušeni smo srečno dospeli do Otoč. Ko smo prekorakali most, smo se zopet uvrstili v spreved in med molitvijo in petjem se je pomikala dolga vrsta zagorskih romarjev, na čelu jim okrog 100 dobrih, trdnih mož, proti Brezjam. Že od daleč smo slišali ubrano petje zvonov, ki so nas pozdravljali ter vabili v obližje Marijino. In srečno smo došli na Brezje, kjer nas je preč. gospod P. superijor ob cerkvenih vratih prijazno sprejel ter nam uredil vse, kar je bilo treba za našo božjo pot. Bog mu bodi plačnik za njegovo prijaznost! Takoj po dohodu smo imeli pete litanije v kapelici Matere Božje, za tem pa se je pričelo spovedovanje, ki se je nadaljevalo drugo jutro. Naši ljudje so hvala Bogu vsi prejeli svete zakramente.

V pondeljek smo imeli govor in peto sv. mašo. Hitro je potekel čas in misliti je bilo treba na odhod. Postavili smo pred Marijo bandero, katero je vzgledno nosil posestnik Hrastelj (Končan), poklekli pred altarjem ter vzeli slovo od nebeške matere. Nobeno oko ni bilo suho, ko je v jedrnatih in vznešenih besedah v imenu vseh se poslovil od Marije posestnik Jožef Dernovšek (Sajovec); molili smo za vse, molili za bolnike, za one ki so morali ostati doma, molili za Zagorje, ki je v resnici potrebno molitve in varstva Marijinega ter pevajoč zapustili krasni hram Marijin.

Lepo se je završilo romanje na zadovoljnost vseh udeležencev in imeli smo ob sklepu vsi le jedno željo, da se tako romanje priredi zopet prihodnje leto.

Iz Homca dne 7. rožnika 1901. V spomin XIX. stoletnice rojstva Jezusa Kristusa in v čast Jezusovemu presv. Srcu smo postavili na Homcu med župniščem in cerkvijo namestu starega, neprimernege znamenja, novo kapelo. Na praznik presv. Trojice jo je med rožnivenške bratovščine mesečno procesijo slovesno blagoslovil preč. g. kanonik T. Kajdiž ob navzočnosti še petero duhovnikov. Po jako spodbudni pridigi preč. g. kanonika o ljubezni Jezusovega presv. Srca, se razvrsti ob petju lavretanskih litanij, ob slovesnem zvonjenju in pokanju novih topičev dolga procesija za rožnivenškim banderjem, ki ima na drugi strani naslikano tudi Jezusovo presv. Srce, kako ga molijo angeli. (Delo g. Mat. Koželj-a.) Blagoslovnim molitvam sledi kratek nagovor Homškega župnika, v katerem se zahvali domačim in okoličanskim dobrotnikom ter pové, zakaj smo pozidali to novo kapelo, namreč zaradi velikonočne in rožnivenških procesij pa zavoljo blagoslova na praz-

nik presv. Rešnjega Telesa. Postavljena pa je na stiku dveh stoletij ter posvečena Jezusovemu presv. Srcu, ker razni pojavi po katoliškem svetu kažejo, da bo 20. stoletje stoletje božjega Srca Jezusovega, kakor je bil 19. vek vek Marijin. Ko na to domači pevski zbor odpoje par kitic ganljive pesmi: „Srce Jezusovo milo“, pomika se veličastni sprevod v župno cerkev, kjer se opravijo molitve po litanijah ter podeli blagoslov z Najsvetejšim.

Vodivno misel za načrt nove kapele je dal vč. g. dekan Šmarijski Matej Sitar; podrobni načrt pa je izgotovil ter kapelo pozidal zidarski mojster Fr. Tavčar iz Loke pri Mengšu. Kamnoseška dela je izvršil kamnosek Janez Mešner v Ihanu, kleparska Fr. Dolžan iz Domžal, mizarska J. Stupica z Vira, ključavničarska Fr. Končan iz Domžal. Katedralna okna je vdelal g. Agnola v Ljubljani, poslikal jo je Fr. Ulčar iz Kamnika. Veliki kip je jako ukusno delo g. Fr. Tončiča v Kamniku: Jezus z desnico blagoslavlja, z levico pa kaže na svoje Srce. Tudi vsi drugi delavci, domači in iz okolice, so vsak svoje delo izvršili prav dobro, tako da je cela stavba vsacemu prav po godi, kmetu in gospodi. Kapela je visoka z vsem nad 8 metrov, znotraj meri po 2 m 30 cm v kvadratu ter nosi nad kuplo še lično stebričasto kuplico.

Postavljen je ta spomenik s prostovoljnimi darovi in pričal bo še poznim rodovom, da je na mejniki 19. in 20. stoletja živel na Homcu in v okolici zares vnet rod za čast in slavo Jezusa in Marije, pričal, da je krepko rastla tukaj neupogljiva veja širnega drevesa katoliškega slovenskega ljudstva.

V. B.

Krščanska vzgoja.

Druga božja zapoved

Druga božja zapoved nalaga vzgojitelju jako imenitne in težavne dolžnosti; imenitne zato, ker mora gojenca privaditi temu, da bode imel vsikdar ponižno in sveto spoštovanje do Boga ter božjih in svetih reči, in sicer v vsem svojem vedenju, posebno pa v govorjenju; težavne pa zato, ker se mora boriti zoper ono grdo razvado, ki je razširjena bolj ali manj po vseh deželah, po vsem svetu — zoper kletev.

Sicer ima druga božja zapoved, kakor kaže katekizem, več zahtev; vendar se mi zdi v vzgojilnem oziru najnujnejše, da nekoliko več spregovorim o kletvi ter kar najostreje svarim pred tem grehom. Zakaj dolgoletna izkušnja po raznih krajih naše domovine me je prepričala, da se blagovitost ljudi dá z neko gotovostjo spoznati iz tega, če nikoli ne kolnejo. Ako sem se prepričal o

kom, da kletev sovraži pri sebi in drugih, takoj se mi je prikupil in lahko mi je bilo se dalje prepričati, da je tudi v drugih rečeh vesten poštenjak. Ne dobiš namreč lahko človeka, da bi se pregrešal samo zoper drugo zapoved; marveč, če opaziš, da se kdo sicer izogiblje najgrših kletvic, ne pa manjših, kar lahko sodbo skleneš, da je tudi v drugih rečeh le srednje vrednosti; če pa poznaš koga, da zelo hudo kolne, se ti pač ne bo treba prepričevati, da je tudi sicer nezanesljivec in slab kristijan. Ta sodba pa še posebno velja o ženskih, ki že po svoji naravi imajo ali bi vsaj morale imeti nežnejši čut in milejše govorjenje. Posebno slabo izpričevalo si daje mati, ako ima grdo navado kleti.

1. Najgrozovitejša kletev je ona, ki ima prestrašno ime: bogokletstvo. To je lahko dvojno. Tak zlobnež se namreč drzne kar naravnost preklinjati Boga, Marijo, svetnike ter božje in svete reči. V tem oziru me je prav posebno užalilo srce, ko sem v novjšem času izvedel, da se nahaja v naši prelepi domovini že več tako zelo razposajenih divjakov, da se drznejo s svojimi vmazanemi ustmi celó proti naši ljubi Gospej Mariji, prečisti Devici, sicer v italijanskem jeziku pa vendar vedoma, izblekniti ostudno bogokletstvo, ki našo vsikdar čiščeno Kraljico — strah me je zapisati — imenuje z imenom naše nečedne živali! Z ogorčenjem moram pristaviti, da sem tako bogokletstvo slišal že celo iz ust nedoraslega dečaka, ki mi je na vprašanje, je-li razumel, kaj je izgovoril, še potrdil, da je pač vedel, kaj pomeni ta ostudna laška bogoskrunska kletev!

To se vé, da mora vzgojitelj, ako se v njegovem kraju kaj takega ali enakega sliši, svariti z vso užaljenostjo zoper tak greh. In ko bi celo iz ust „domačega“ slišal kdaj kaj tako grozovitega, nastopiti mora takoj najobčutnejša kazen.

Sploh nam pa zgodovina kaže, da je naš najvišji Vzgojitelj, Bog sam, najobčutnejše kaznoval ravno ta greh. O nobenem drugem grehu ne beremo toliko očitnih in tako občutnih kazni, kakor o bogokletstvu. Dobro bo, ako vzgojitelj zlasti bolj odraslim prebere ali dá brati take presunljive dogodke, kakoršnih se več bere po naših knjigah. Seveda po previdnosti!

2. Navadne kletve pa lahko razdelimo na trojne; a) včasih se s kletevsko besedo prisega; b) včasih se človeku, živini ali kaki reči želi s kletvijo kaj hudega, le-to je prav prava kletev, ki je tem bolj grešna, čim večje je zlo, katero želi kletev; c) včasih se sveta imena v jezi zlorabijo, ali pa se kolne z zlobnimi, ostudnimi ali neprimernimi imeni. a) Tu ne govorim o slovesni prisegi; modri vzgojitelj bode pravočasno poučil o tej preresni reči

svojega gojenca; marveč le o prisegah v navadnem govorjenju, ker to je pač kaj več nego le v nemarno imenovanje božjih in svetih imen, če n. pr. reče v potrjenje svojega govorjenja ali obetanja: „kakor je resnično Bog v nebesih; pri Bogu; pri mojem večnem zveličanju; pri moji duši itd. Ako kdo reče: „Pri moji veri“, si lahko dvojno misli, ali svojo sveto vero, ali pa svojo zvestobo, možato besedo, ker beseda vera med ljudstvom tudi pomeni zvestobo, saj še v litanijah molimo: „Devica verna“ — zvesta. Ako torej ne misli na sveto vero, pač ni prisega in tudi ne prava kletev. Ako s tako prisego potrjuje kdo celo laž, je greh tem večji; a tudi sicer se zlasti ostudno priduševanje ne more prištevati malim grehom, če je le s premislekom. Pohujšanje pa še greh zveksa, zlasti ko bi se celo vzgojitelj ne varoval takih besedi.

b) Prava kletev lahko želi kaj hudega s popolnim stavkom, ali pa navadno okrajšano le z nekaterimi besedami ali celo le z eno besedo. Sem navadno spada hudičevanje (v milejši obliki, vsaj kako se sploh zdi: zlodij, vrag, hudir, satan . . .) Prekletovanje že samo ob sebi želi nesrečo in nezgodo človeku ali reči ki se prekolne, ker je ravno nasproti blagoslovu. (Blagoslovljen — srečen, blažen; preklet — nesrečen, zavržen).

c) Z ozirom na razne kletvice, ki so v nekaterih krajih v navadi, še pripomnimo, da imajo preprosti ljudje večkrat za kletev take besede, ki niso res kletvice n. pr. „presneto, predrto, spak, spaček“ i. t. d. O takih besedah je treba poučiti, da niso greh, zakaj če kdo misli, da je greh pa vendar izgovori, mu bo res prišteto v greh, ker ravna zoper svojo vest. Drugi izgovarjajo praviim kletvam podobne besede, ki so seveda tem manj greh, čim bolj so oddaljene od prvotne kletve, ali pa še celo nič greh, ako se je prvotna oblika že skoro do cela obrusila. Vzgojitelj naj tudi opozarja otroke, da naj nikar ne posnemajo kakih tujih besedij, katerih ne razumejo, n. pr. laških, mažarskih, ker so čestokrat ostudne kletve. (Konec prih.)

Slovarček nenavadnih besed.

Agitacija. Ta beseda se sliši zlasti ob času volitev. Agitira, kdor ljudi pregovarja, naj volijo tega ali onega za poslanca. Dotični, ki pregovarja, se imenuje agitator. Pregovarjanje pa je agitacija. Ta beseda ne pomeni samo pregovarjanja ob času volitev, ampak agitira sploh vsakdo, ki pregovarja večje število ljudi tako, da se loti vsakega posebej.

Avtonomija je grška beseda in je sestavljena iz „avtos“ in „nomos“. Avtos se imenuje „sam“, nomos pa „postava“. Avtonomna je taka dežela, ki si sama daje postave, ki se sama vlada. Avtonomija je pravica, da se sme dežela sama vladati.

Loterijske srečke.

Dunaj,	8. junija	76	50	54	67	22
Gradeč,	8. junija	4	31	68	86	52
Lince,	15. junija	60	69	40	1	65
Trst,	15. junija	9	83	75	48	18

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 4. julija 1901 zvečer.

Tržne cene v Ljubljani.

od dne 8. junija do dne 15. junija.

	K	h		K	h
Goveje meso I. v. kg.	1	28	Pšenična m. 100 kg.	27	—
„ „ II. „ „	1	—	Koruzna „ „	16	60
„ „ III. „ „	96	—	Ajdova „ „	29	80
Telečje meso „	1	20	Fitol, liter „	—	24
Prasičje „ sveže „	1	60	Grah, „ „	—	30
„ „ prek. „	1	70	Leča, „ „	—	20
Kostrunovo meso „	—	76	Kaša, „ „	—	20
Maslo „ „	2	40	Ričet, „ „	—	—
Surovo maslo „	2	—	Pšenica „ 100 kg	16	60
Mast praščja „	1	40	Rž „ „	14	80
Slanina sveža „	1	28	Ječmen „ „	15	—
„ „ prekajena „	1	60	Oves „ „	15	60
Salo „ „	1	30	Ajda „ „	13	—
Jajce, jedno „	—	5	Proso, belo, „	16	80
Mleko, liter „	—	20	„ navadno „	14	—
Smetana liter „	—	80	Koruz „ „	13	40
Med „ „ kg	1	20	Krompir „ „	4	20
Krompir „ „	—	5	Drva, trda, seženj	7	50
Piščanec „ „	1	20	„ mehka, „	5	50
Golob „ „	—	40	Seno, 100 kg „	4	50
Raca „ „	—	—	Slama, „ „	4	50
Gos „ „	—	—	Stelja „ „	—	—

Franc Omersa

v KRANJU

prodaja dobro in po ceni

specerijsko blago, deželne pridelke, železo, izdelke iz železa in kovin, razno orodje za kmetijstvo, rokodelstvo in hišno opravo.

Karbolineum, firneže, lake, oljate in suhe barve, Roman- in Portland-cement, okove, traverse in šine za stavbe i. t. d.

Semena, trave, detelje, domače, najfinejše lucerne, pese i. t. d.

Najfinejše mazilo za kola, stroje in usnje.

ANT. BELEC,
 klepar v Št. Vidu nad Ljubljano
 (6-5) izdeluje in priporoča 94 12-9
 cerkvene svetilnice ali stalnice
 iz kositarja ali medenine in iz tom-paka,
 obhajilne svetilnice, pušice z zvončki,
 železna štedilna ognjišča; prevzema tudi,
 krije steh in zvonikov.

Svoji k svojim!

Slovensko vinogradniško društvo
 na Glincah

priporoča svojo bogato in izvrstno urejeno zalogo zanesljivo pristnih 280 (11)

dolenjskih, štajerskih, isterskih, vipavskih in goriških vin, kakor tudi izborne vino v steklenicah.

Mašno vino je društvo samo prešalo.

Svoji k svojim!

Varstvena znamka: Sidro.

LINIMENT. GAPISCI Comp.

iz lekarne Richter-jeve v Pragi,

pripoznano izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobiti steklenica po K -80, K 1-40 in K 2- v vseh lekarnah. Zahteva naj se to

sploh priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah z našo varstveno znamko „sidro“ iz Richterjeve lekarne ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah s to varstveno znamko kot pristni izdelek. 296 10-10

Richterjeva lekarna pri zlatem levu

v Pragi, Elisabeth-strasse 5.

Kmetiška posojilnica Ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v Knezovi hiši, Marije Terezije cesta števil. 1

obrestuje hranilne vloge po $4\frac{1}{2}\%$ brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje. 264 (12-5)

Uradne ure razen nedelj in praznikov vsak dan od 8-12. ure dopoldne.

Pošt. hran. urada števil. 828.406. — Telefon števil. 5.

Proti malokrvnosti.

Železnato vino

lekarnarja G. Plocoli

v Ljubljani

dvornega zdravnika Nj. Svetosti papeža

ima v sebi 90krat več železa

kakor druga po reklamih nezasluzno sloveča china-železnata vina, katera čisto nimajo več železa v sebi, kakor vsako ceno namizno vino. 8-13

Vsled tega največje jamstvo za izdatnost tega vina pri malokrvnih, nervoznih ali vsled bolezni oslabele oseb, kakor tudi še posebno pri bledih, slabotnih in bolehalnih otrocih. II. 590 50-50
 Dobiva se v steklenicah po pol litra.

Naznanilo.

Surovinska zadruga čevljarjev za Kranjsko v Ljubljani obvešča s tem vse zunaj Ljubljane bivaajoče čevljarje, kateri žele k zadrugi pristopiti, da je

zadruga prodajalna na Sv. Petra nasipu št. 1,

v kateri se gospodom članom s pristnim in dobrim blagom vsake vrste po najnižji ceni in strokovnjski vedi posreže.

***** 560 (3 3)

Ob ednem se tudi naznani, d. se

**** mesečni shod ****

vrši v nedeljo, dne 23. junija 1901 ob 2. uri popoldne v gostilni pri „Kroni“, Gradišče, pri katerem se vsa pojasnila v zadevi zadruge razlože vsem došlim iz dežele.

Na obilno udeležbo shoda vabi uljudno odbor.

Surovinska zadruga čevljarjev za Kranjsko.

Računski sklep za peto upravno leto 1900.

Ljudska posojilnica, registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani.

Račun bilance z dné 31. decembra 1900.

Debet		Kron	vin.	Kron	vin.	Kredit		Kron	vin.	Kron	vin.
Račun posojila: na vknjižbo		1,920.020	19			Račun glavnih deležev				4.200	—
na poroštvo in zastavo		805.014	03	2,725.034	22	" opravičnih deležev				4.396	—
" tekočih posojil				1,847.160	11	" hran. vlog: stanje K 5,152.060-95					
" tekoči A: naložen denar, stanje	1,090.935	86				kapit. obresti " 196.308-08	5,348.369	03			
kapitalizovane obresti	16.651	98		1,107.587	84	" tekoči A: stanje K 3.288-57					
" menic				135.124	16	kapit. obresti " 1.077-25	4.365	82			
" efektov				153.029	50	" tekoči B: stanje K 808.301-76					
" nepremičnin				193.208	25	kapit. obresti " 5.181-25	813.483	01	6,166.217	86	
" pro diversi				12.351	72	" posojilnih obresti: predplačane					
" inventarja				6.087	78	obresti od pos. na vknjižbo	7.298	58			
" posojilnih obresti: zaostale ob-						predplačane obresti od posojil					
resti od posojil na vknjižbo	18.358	08				proti poroštvo in zastavo	4.112	76	11.411	34	
zaostale obresti od posojil proti	4.948	98		23.307	06	" obresti tekočih posojil			2.501	67	
poroštvo in zastavo				496	60	" meničnih obresti			1.406	08	
" obresti tekočih posojil				346	20	" dividend			42	50	
" efektnih obresti				37.883	28	" rezervnega zaklada	3.502	00 1/2			
" blagajne						" razpoložnega zaklada	13.720	10 1/2			
						" posebne rezerve za zgube	13.664	04 1/2	30.886	15	
						" zgube in dobička			20.555	12	
				6,241.616	72				6,241.616	72	

V Ljubljani, dné 29. aprila 1901.

Za načelstvo: Dr. Ivan Šusteršič l. r., načelnik.

Josip Šiška l. r. Anton Belec l. r. Josip Jarc l. r. Frančišek Leskovic l. r. Dr. Andrej Karlin l. r. Karol Kauschegg l. r. Matija Kolar l. r.
Ivan Kregar l. r. Dr. Viljem Schweitzer l. r. Gregor Šilbar l. r. Dr. Aleš Ušeničnik l. r.

Za nadzorstvo: Alfonz Levičnik l. r. Dr. Josip Debevec l. r. Ivan Dogan l. r. Karol Pollak l. r. Alojzij Stroj l. r.

Letna poročila se dobé, dokler jih je še kaj v zalogi, v posojilničnih prostorih na Kongresnem trgu št. 2. brezplačno.